

HERTHA

TIDSKRIFT FÖR DEN SVENSKA
KVINNORÖRELSEN
UTGIVEN AV FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET
❧ REDAKTÖR: ELLEN KLEMAN ❧

STILFULLA & ELEGANTA

DRÄKTER, KAPPOR & PÅLSAR

För DAMER

PAUL U. BERGSTRÖMS A.-B.

74-78 DROTNINGGATAN 74-78

COLLAN-OLJAN,

världens förnämsta läderpre-
servativ, gör skodonon *absolut*
vattentäta och minst dubbelt
veraktiga.

A.-B. COLLAN-OLJE-FABRIKEN
T. OLSEN, Stockholm.

SINGER "66"

MODERNASTE SYMASKIN

NYTTIGASTE MÖBEL

ADVOKATFIRMAN

ANDÉN & STAËL VON HOLSTEIN

Innehavare Jur. Kand. EVA ANDÉN

Ledamot av Sv. Adv. Sam.

Rikstel.
75 76

Jur. Kand. MATHILDA STAËL VON HOLSTEIN
LILLA VATTUGATAN 14, 1 tr., vid Branteborgstorg

Allm. Tel.
183 36

*Testamenten, boupredningar, äktenskapsförord, familjerättssaker,
hyresärenden, fastighetsförvaltning, juridiska uppdrag av alla slag.
Även skriftliga förfrågningar besvaras.*

A.-B. JOHN V. LÖFGREN & Co

Kungl. Hovleverantör

Blrs 4 29 FREDSGATAN 3 :: STOCKHOLM B. S. ED 50

Sveriges äldsta, största och bäst
renommerade *specialaffär* i

**Siden- och Ylleklän-
ningstyg**

Priser till landsorten sändas *gratis* och
franco.

Telefon
539
Malmö

Perslow's

**SIDEN- &
MANUFAKTUR-
AFFÄR**

Alltid nyheter i största urval

HERTHA

ÅRGÅNG VI

DECEMBER 1919

HÄFTE 10

HERTHA 1920.

Det gångna året har fört med sig den stora och nödvändiga reform av kvinnornas ställning i samhället, som de själva under årtal arbetat för och vilken social ansvarskänsla accepterat som en utvecklingens ofrånkomliga konsekvens. Den fulla politiska medborgarrätten är oss tillförsäkrad, om ock i praktiken ännu icke vår.

Det är således med nya perspektiv öppnande sig för vår insats av intressen och handling, som vi gå in i det nya året. Hertha, den svenska kvinnörelsens organ i pressen, ser härmed sin uppgift ytterligare vidgad och djupt ansvarsbjudande. Kvinnorna ha visserligen inom kort den betydande maktfaktor i sin hand, som röstsedeln är. Och genom den kunna de på ett helt annat sätt än någonsin förr skaffa sig gehör för de legitima krav de ha att föra fram. Men samtidigt löpa de faran att sugas in i virveln av dagens politiska liv, som allt mera blint och hänsynslöst ombildar även rent sociala problem till partifrågor. Här är det Herthas speciella uppgift nu ställer sig fram. Det göres kvinnorna behov att äga en neutral plattform, dit de kunna rädda över icke endast de rena kvinnofrågorna utan även spörsmål av mera allmän räckvidd. Hertha kan och bör få bli den punkt utanför partiintressena och partilidelserna, utifrån vilken kvinnorna deklarerar sin uppfattning, fixera sina fordringar och arbeta för dessas realiserande. Partipressen blir aldrig den opartiske förfäktaren av deras önskemål, ensamt kvinnornas eget pressorgan går självständigt till aktion för deras sak.

Med denna uppgift fattad som det väsentliga för Hertha för den nya tid som bryter in förvänta vi att de svenska kvinnorna själva, genom att sluta upp omkring tidskriften, ge åt denna den pondus som är erforderlig för att den i största utsträckning skall bli det av inga biintressen påverkade språkröret för de svenska kvinnornas vilja och förhoppningar.

Vid sidan av denna sin huvuduppgift kommer Hertha att som förut bereda rum åt artiklar av kulturellt, litterärt och allmängiltigt intresse. I "Kringblick" lämnas fortfarande en månatligt återkommande rapport om företeelser av betydelse i utlandets kvinnovärld, och under den stående rubriken "Notiser"

från bokvärlden" komma som vanligt årets mera bemärkta böcker, framför allt de kvinnliga författarnas, ätt recenseras.

Hertha utkommer med ett häfte i månaden, med undantag av juli och augusti.

Pris för förbundsmedlemmar kr. 5:— pr år med prenumeration genom Fredrika-Bremer-Förbundets byrå, 48 Klarabergsgatan, Stockholm.

Icke-förbundsmedlemmar prenumerera å närmaste postanstalt eller i bokhandel. Pris kr. 6:— pr år, kr. 3:25 pr halvår, kr. 1:75 pr kvartal.

Redaktionen.

Kvinnornas internationella fredsarbete.

Det internationella fredsarbete som grundlades på kongressen i Haag 1915, då mitt under brinnande krig kvinnor tillhörande de olika lägren, tillika med representanter från de neutrala länderna, möttes i önskan att ena sina krafter för att bringa frid och försoning åt världen, har stilla fortväxt genom de olika ländernas sektioner av det då bildade internationella kvinnliga fredsförbundet. Sektionerna åter ha arbetat efter olika metoder i sina resp. länder. På sina håll ha de fort nog växt ut till större sammanslutningar, på andra ha sektionerna, till medlemsantalet motsvarande en mindre kommitté, som sådana uppehållit sambandet med huvudkvarteret i Haag och fört propagandaverksamhet för det internationella kvinnoförbundets idéer.

Hos oss är det sektionen som sådan som hitintills ensam bestått. Nu har man emellertid även här tagit steget helt ut och bildat Svenska avdelningen av Kvinnornas internationella förbund för fred och frihet.

Det konstituerande mötet hölls måndagen den 1 dec. i Whitlockska samskolans högtidssal i Stockholm under fröken Mathilda Widegrens ordförandeskap. De programpunkter förbundet i första hand verkar för äro: Internationellt samarbete på olika områden; Upplysning i internationella och sociala frågor; Ungdomens fostran och undervisning i enlighet med den konstruktiva fredens ideal; Mellanfolklig hjälpverksamhet; Samhällellens nydaning på solidaritetens grund i en riktning som för

alla medborgare betryggar rätt och frihet; Den allmänna värnpliktens avskaffande i alla länder som ett första steg till fullständig avrustning.

Vid val av den gemensamma centralstyrelsen, som skall bestå av 7 i Stockholm bosatta medlemmar och 5 från landsorten, utsågos: fröken Mathilda Widegren (ordf.), statsrådinnan Mia Löfgren, fru Elisabeth Wærn-Bugge, doktor Naima Sahlbom, fru Nina Benner-Anderson, fröken Anna Lindhagen, fru Elsa Olsson, samtliga i Stockholm, samt fröken Märta Bucht, Luleå, fru Susy Silfverbrand-Erikson, Göteborg, fröken Emma Aulin, Jönköping, fru Birgit Hedström, Östersund, och fröken Anna Nilsson, Malmö.

Till Stockholmskretsens styrelse valdes: fru Gurli Hertzman-Eriksson, fröken Maria Sandström, doktor Naima Sahlbom, fröken Anna Sondén, fru Lilly Laurent samt fröken Esther Erlandsson som suppleant.

Det internationella samarbete, som står främst på förbundets program, hade man vid detta konstituerande sammanträde lyckats få på så vis direkt realiserat, att en representant för England och en från Tysk-Österrike framlade de erfarenheter man där har av fredsarbetet. Miss Chadwick, den verksamma engelska agitatorn för internationell aktion för hjälp åt de hungrande barnen i de efter fredsslutet hårt lidande länderna, redogjorde för de engelska kvinnornas propägandaverksamhet för freden. Huru den kvinnliga fredssektionen i England svällt ut till 52 underavdelningar i olika delar av landet och huru dessa samarbetat med Union of

Democratic Control och Independent Labour Party och vid parlamentsvalen agiterat för kandidater som hyllat sig till kvinnornas fredsprogram.

Frau Yella Hertzka från Wien gav i ett av bärande vilja präglat föredrag sin syn på vad kvinnorna som verkliga fredssträvare måste våga och göra — att om de bekänna sig som krigshatare, de ej må hjälpa till med att krig föres, och att om de utan kompromiss ställa sig på denna ståndpunkt, krig faktiskt blir en omöjlighet.

Det var en sällsynt stark och trosviss övertygelse som här frambars.

E. K—N.

Fredrika-Bremerstatyn. Den i samband med kvinnornas rösträttsseger återupptagna insamlingen för en Fredrika-Bremerstaty har hittills resulterat i en ökning av fonden med närmare 9,000 kr. Bland bidragen märkes särskilt en gåva av 1,000 kr. från fru Ebba Böklin, sonhustru till Fredrika Bremers lärare och vän. Den norska författarinnan Helene Dickmar (fru Butenschön) har skänkt 200 kr. "i Taknemlighet og Beundring for den store Kvinde der forenede en universal Aand med det ægte kvindelige Hjerte" — en vacker och välkommen minnesgård från grannlandet, som Fredrika Bremer hade att tacka för några rika år.

Även kortinsamlingen har givit glädjande resultat, och samma torde under den närmaste tiden komma att ökas, då ett flertal kort ännu ej redovisats.

Fleetwoodska fonden.

Friherrinnan Louise Fleetwood född Mörner, som avled den 10 nov. 1912, har i sitt testamente till förvaltning av Fredrika-Bremer-Förbundets styrelse överlämnat en donation, från vars avkastning skola utgå livstidspensioner åt "behövande äldre eller sjukliga bildade kvinnor med företrädesrätt för dem, som äro födda eller haft sin verksamhet inom Kalmar eller Östergötlands län." Utredningsmannen i boet överlämnade vid slutet av 1918 det kapital, som f. n. är för ändamålet disponibelt, till förbundets styrelse, som tillkommitterade för handhavande av den Fleetwoodska fonden utsett grevinnan A. Douglas, fru L. Hellström, auditör C. Juhlin-Dannfelt samt fröknarna I. von Plomgren, I. Sundelius och S. Ulrich. Kommittén anser nu att fondens avkastning kan tillåta utdelandet av tre pensioner å 500 kronor vardera, varför tillkännagivande härom införts i dagspressen.

Ansökan skall ställas till Fredrika-Bremer-Förbundets styrelse och vara åtföljd av prästbetyg, uppgift på minst två personer, vilka kunna styrka den sökandes behov av pension, samt övriga handlingar som kunna vara av vikt för bedömandet av den sökandes ställning. Ansökningstiden utgår den sista december i år.

Fonden, som kommer att tillväxa dels genom att 10 % av avkastningen årligen lägges till kapitalet och dels genom att av friherrinnan Fleetwood gjorda legat så småningom komma att upphöra, skall i en framtid kunna utdela alltflera

pensioner till stöd för många kvinnor, vilkas svårigheter så varmt behjärtats av donator.

Fondens storlek uppgår till kronor 142,347:68. Av denna summa disponerar förbundet tills vidare över kronor 37,860:57.

Social kvinnokongress i Stockholm.

Från Svenska kyrkans diakonistyrelse har inbjudan utfärdats till en social kvinnokongress i Stockholm 8—10 januari 1920. Kongressens syfte är att samla kvinnor från olika arbetsområden och ur skilda läger till gemensam rådgivning omkring åtskilliga av de viktigaste frågor och uppgifter, inför vilka kvinnorna nu stå.

Programmet, som är uppgjort av diakonistyrelsens sociala utskott, upptar som inledning ett föredrag av ärkebiskopinnan Anna Söderblom över ämnet: "Något om kvinnokall i gångna tider och i vår tid". De olika dagarna ha sedan var sin samlande huvudrubrik: 1) Kvinnan och samhället, 2) Kvinnan och hemmet, 3) Kvinnan och kyrkan.

Första dagen talar dr Lydia Wahlström över ämnet "Kvinnans nya medborgerliga ställning". Ytterligare två stora överläggningsämnen förekomma denna dag: "Kvinnokall utom hemmet" och "Kvinnan i frivilligt socialt arbete". Det första belyses genom ett orienterande föredrag av fröken Axianne Thorstenson, varpå följer diskussion, inledd av fröken Kerstin Hesselgren och med korta inlägg av lektor Marie-Louise Gagner, fru Signe Vessman, revisor Dagmar Svensson och sjuksköterskan Berta Welin. Vid det andra ämnets be-

handling hålles ett föredrag av fru Karin Fjällbäck-Holmgren med utlovade diskussionsinlägg av fru Ellen Tiselius, fröken Gertrud av Klintberg, fröken Gerda Meyerson och fabrikkssystemer Ida Fischer.

Andra dagen upptar två föredrag "Hemmet — samhällets grund" av fru Elin Silén och "Hemmets fostraregärning" av fru Nanny Johansson, f. von Koch. Om "Hemmets renässans" talar fru Agnes Ingelman, och diskussionen i ämnet inledes av friherrinnan Anna Rappe och fortsättes med inlägg av fröken Ida Norrby, Fackskolans i Uppsala föreståndarinna, redaktören av Morgonbris fru Ruth Gustafsson och ordföranden i hembiträdesföreningen fröken Hanna Grönvall. Denna dags andra diskussion rör sig om "Hemliv och samhällsuppgifter" och har som inledare fröken Sigrid Göransson och som deltagare fru Gertrud Törnell, fru Agda Östlund och Vita Bandets ordförande fru Nina Benner-Andersson.

Under tredje dagen bli föredragen "Kvinnan i frivilligt församlingsarbete" av fru Ester Lutteman, "Från diakonissans arbetsfält" av församlingsdiakonissan syster Ingegärd Unger och "Kvinnan och missionen" av fröken Gertrud Aulén. Samma dag hålles en diskussion om "Kvinnokall i kyrkans tjänst", som inledes av fru Anna Bergström, Lund, och till vilken korta inlägg utlovats av missionären fröken Tora Hellgren, fröken Sigrid Netzel och teol. kand. fröken Magda Wollter, Lund.

Sista dagens afton hålles avslutningshögtid i Storkyrkan med tal av ärkebiskopen.

Program och upplysningar om kongressen erhållas från diakonistyrelsens byrå, Stockholm; dit anmälningar om deltagande böra sändas före den 20 dec., märkta "Kvinnokongressen". Avgiften blir 5 kr., varav 3 kr. insändas vid anmälningen.

Fredrika-Bremer-Förbundets stipendieverksamhet

Den av Esselde startade och sedan av Mathilda Silow så kraftigt pådrivna verksamheten för bildande av stipendiefonder i syfte att utdela studieunderstöd åt kvinnlig ungdom har som bekant haft en storartad framgång. Idén med särskilda länsfonder, det vill säga inom respektive län insamlad stipendiefond, varifrån understöd utgår till inom länet bosatt kvinnlig bildningsökande, har slagit så väl igenom att för närvarande endast två av Sverges samtliga län — Hallands och ett i Norrland — icke äro med som stipendieutdelande.

För att väcka intresset för saken i Halland har denna höst stipendiefondens sekreterare, fröken Laurell, hållit ett föredrag i Halmstad om stipendiefondens syfte och arbetsmetoder. Det önskade målet nåddes också i och med att en kommitté omedelbart tillsattes för att till att börja med insamla det minimibelopp, som erfordras för bildandet av en länsfond, nämligen 5,000 kr. Fröken Laurell betonade emellertid vikten av att en blivande fond inte gjordes för liten, då avkastningen av exempelvis 5,000-kr. i dessa tider inte förslår långt.

Den tillsatta insamlingskommittén består av: landshövdingen Hederstierna, ordf., friherrinnan Pfeiff, sekr. och skattmästare, samt fruarna Bissmark, Hegardt, Modig, Bökman, Sandberg, Smitt, Perselli, Hägge, Fogelklou, Axel Pet. Nilsson, Bergendahl, Hollender och Hagen samt fröknarna Maria Hægström och Greta Wallberg, alla i Halmstad. Kommittén skall dessutom äga att med sig adjungera andra lämpliga personer.

Meningen är ävenledes att man skall söka anordna ett lotteri till hjälp för insamlandet av medel.

»Rädda barnen.»

Barnen hungra, barnen gå under. Detta är ett av skräckbuden från de av kriget i sin innersta grund skakade och förhärjade länderna.

Vi, som sitta här i ett av kriget förskonat land och ha det jämförelsevis bra, åtminstone materiellt taget — trots den oerhörda fördyringen —, ha nåtts av ropet och försökt i vår mån något göra till lindring av de upprörande förhållandena. Röda korset har tagit upp ett storartat hjälparbete, och vid sidan av detta men i samråd med den stora organisationens ledning ha de svenska kvinnorna bildat kommittén "Rädda barnen", vilken nu arbetat i närmare en månads tid med ett framgångsrikt och synnerligen glädjande resultat.

Idén utgick från Stockholm, och som egentliga initiativtagare kunna nämnas i första hand författarinnorna Elin Wägner och Anna Lenah Elgström samt friherrinnan Ellen Palmstierna. — Den allra första tanken på att göra något i denna väg hade väckts genom den inblick miss Chadwick, den för närvarande i Stockholm bosatta engelska dam som ivrigt arbetat för "Save the Children Fund", givit i det engelska arbetet för de genom kriget lidande barnen. — Inom kort var en kommitté bildad, i vilken kvinnor representerande olika läger och riktningar sutto vid sidan av varandra. Ordförandeskapet övertogs av friherrinnan Palmstierna, byråsekreterare blev fröken Astrid Sturzen-Becker. Som kommitténs sekreterare har senare ytterligare fröken Gerda Marcus inträtt.

Arbetet startades genast med penninginsamling på listor samt uppmaningar att insända kläder, framför allt småbarnskläder, och livsmedel till de hungerande och frysande små. Meningen var att hjälpen främst skulle gå till de mest nödställda och efterhand åt olika håll. Barnen i Wien skulle bli de allra första.

Det ansträngande arbetet att stå för kläd- och livsmedelsinsamlingen åtog sig grevinnan Fanny Wilamowitz-Moellendorff. I Klara gamla folkskola vid Vasagatan har hon nu dag efter dag hållit på med att organisera sorteringen och avsändningen av kläder m. m., som — glädjande nog — i massor kommit in.

Under den tid som gått har emellertid företaget vuxit ut till en landsorganisation. Nästan varstans i landsorten ha kommittéer bildats, som dels arbeta direkt under Stockholmskommittén, dels mera självständigt ordna med inköp för insamlade pengar m. m. d. Östergötland, med landshövdingenskan Trolle i Linköping som den energiska ledaren av insamlingen, har särdeles verksamt ingripit, liksom kommittéerna i Skåne, Göteborg, Örebro, Östersund, Sollefteå. För övrigt ha överallt starka krafter satts in i arbetet och goda resultat erhållits, det är bara det att alla platser inte här kunna nämnas.

Den första sändningen till Wien har redan avgått, över fyra vagnslaster, kläder, fisklevertran, matvaror av olika slag, vaselin, tvål. Samtidigt med denna sändning avreste två av Stockholmskommitténs medlemmar, fru Annie Quensel och fröken Elsa Björkman, till

Wien för att där ordna med distributionen, vilken för övrigt sker i samarbete med den engelska systerföreningen "Save the Children Fund". Vidare avsändas i dagarna från Trälleborg två vagnar, från Östergötland tre, från Uppsala, Östersund och Örebro vardera en.

De svenska kvinnornas hjälparbete för barnen har ifrån början tagits upp såsom ett led i det internationella hjälparbetet. För att komma i närmare kontakt med övriga länder har nu den svenska kommittén beslutat hörsamma inbjudningen att sända representanter till den konstituerande kongress som Bureau International du Secours des Enfants ordnar i början av januari nästa år i Genève. Som man inrättat sig för ett under hela nästa år fortgående hjälparbete är det givetvis av värde att komma i nära samband med utlandet och dra nytta av de erfarenheter man på annat håll har om huru det hela bäst fungerar.

Ja, insamlingen pågår alltjämt. De 150,000 kronor, som redan redovisats på Stockholmsbyrån, måste växa till betydligt mera för att man skall kunna verkställa nödvändiga uppköp. Fisklevertran, kondenserad mjölk m. m. s. behövas i stora kvantiteter för att något förslå. Insamlingslistor äro alltjämt ute och lokalkommittéerna ha lämnat uppgift om tecknade belopp, som sammanlagt gå upp till minst 100,000 kr.; givetvis kan man också räkna på att nya belopp tecknas som avsevärt öka den summa som nyss nämts. Men alltjämt måste man vädja till allmänheten att

komma ihåg de hungrande och frysan-
de barnen i krigsländerna.

Kommittén Rädda Barnen, Sekretariatet, Lästmakaregatan 6, Stockholm, mottar direkta penningbidrag. Alla försändelser av kläder, livsmedel m. m. dylikt skickas till Rädda Barnens klädinsamlingscentral, Klara Gamla folkskola, Vasagatan 11, Stockholm. I de fall där särskild depå för klädinsamling finnes inom län, där insamling pågått, är givetvis lämpligt att överlämna resultatet till denna.

ELLEN KLEMAN.

Göteborgs kvinnliga studiehem.

Fredrika Bremer-Förbundets Göteborgskrets — eller rättare sagt styrelsen för kretsen — har under sin ännu knappt mera än ett och ett halvt års långa tillvaro hunnit med att ordna ett särdeles förtjänstfullt företag. Det planerade hemmet för kvinnliga studerande, som i våras på F.-B.-F:s årsmöte omnämndes som ett önskemål inom Göteborgsstyrelsen att få till stånd, är nu verklighet. Den 8 november invigdes studiehemmets trevliga lokaler, Nedre Fogelbergsgatan 5.

Det är en för F.-B.-F. välkänd lokalitet som inrymmer det nya studiehemmet. Det var där förbundets sjuksköterskehem i Göteborg under många år var förlagt, innan det i våras flyttade in i sitt nya ståtliga hus vid Vasa Kyrkogata.

I de trevliga, ljusa och glada rummen finnes det nu plats för 7 unga flickor, och dessutom har man fått hyra ett rum i våningen inunder, där ytter-

ligare två unga studerande bo. För övrigt bor även inom hemmet föreståndarinnan, fröken Renard, och i måltidsinackordering mottages förutom de ordinarie inackorderingarna 4 unga flickor.

Vilka fördelar ett hem som detta erbjuder de unga studerandena förstår man, då man får höra att hel inackordering, mat och logi, betingar — i dessa tider — ett pris av 100 kr. i månaden! Meningen hade från början varit att de studerande skulle slippa undan med enbart matutgifterna — och man kan väl

knappast räkna med att de 100 kronorna mer än nått och jämt täcka dessa.

Med ett trevligt samlingsrum, en omtänksam föreståndarinna som sköter om det hela, kan man tänka sig vad detta hem kan bli för de unga, en lugn arbetsplats, där vanliga inackorderingsobehagligheter inte förekomma och inga traskasserier med höjd hyra och höjda utgifter plötsligt uppstå. Man måste på det livligaste komplimentera Göteborgskretsens styrelse som lyckats få ett företag som detta till stånd.

Flickpensionen i Mentone.

Fredrika-Bremer-Förbundets byrå hade på därom framställd begäran lämnat ut prospekt för fröken Esther Larséns sedermera i pressen mycket omtalade pension i Mentone och med anledning härav har förbundets namn offentligen nämnts i samband med denna ledsamma angelägenhet.

På denna grund har förbundsbyrån i tidningarna gjort följande meddelande:

Med anledning av i pressen förekommande uppgifter att föräldrar till elever i fröken Larséns pension i Mentone ansett att Fredrika-Bremer-Förbundet bort underrätta "samtliga föräldrar" om de vaga rykten, som nått förbundet före elevernas avresa, få vi meddela följande: Samtliga de personer, som på grund av fröken Larséns notis i tidningarna genom förbundsbyrån begärt och erhållit prospekt, kunde icke nås annat än genom offentligt tillkännagivande i tidningarna.

Förbundsbyråns verksamhet med avseende på utlämnandet av prospekt försiggår sålunda, att byrån till utlämning

på begäran mottager prospekt för utbildningskurser, om vilka kurser eller deras ledning tillfredsställande uppgifter erhållits. Då vi om fröken Larsén hade synnerligen tillförlitliga upplysningar från fullt tillförlitliga personer icke blott i Sverge utan även i England och Frankrike, kunde vi icke anse oss berättigade att på grund av ovan nämnda rykten framställa en offentlig varning i pressen.

Då missförhållandena i pensionen blivit kända förehöllo vi fröken Larsén i brev det olämpliga i behandlingssättet av eleverna samt begärde rättelse såväl härutinnan som i avseende på matordningen. Vidare har hänvändelse gjorts till utrikesdepartementet från förbundets sida.

Alltsedan förhållandena i pensionen tycktes förvärras, har förbundet arbetat på att finna lämplig person, som kunde hjälpa flickorna tillrätta i deras svåra ställning, bl. a. för deras överflyttande till andra pensioner. Telegrafisk förfrågan till två svenskor i Nizza, om de vilja åtaga sig detta ombudskap, har även avgått. Denna åtgärd kan dock

icke fullföljas utan biträde från flickornas målsmän. Förbundsbyrån uppmanar därför på detta sätt vederbörande målsmän att sätta sig i förbindelse med byrån, 48 Klarabergsgatan, Stockholm, för eventuellt underskrivande av fullmakt m. m.

Slutligen få vi framhålla, att enligt vår uppfattning alls ingen grund finnes för ryktet om vit slavhandel. Föreningen Vaksamhets sekreterare, fröken Clara Wahlström, med vilken förbundet satt sig i förbindelse, har för sin del förklarat, att all fara för vit slavhandel kan anses utesluten. Detta på den grund att före elevernas avresa från Sverige madame Matossi, hustru till reformerta pastorn i Mentone och korresponderande ledamot i den internationella föreningen för unga flickors skydd (Union internationale des amies de la jeune fille) har på förfrågan från förbundet lämnat goda rekommendationer.

Förbundsbyrån har sedermera kommit i förbindelse med de unga flickor-

nas målsmän och har i dagarna nedsänt fullmakter undertecknade av en del av dessa målsmän till den reformerta pastorn L. Matossi i Mentone för att bemyndiga honom sörja för ny inackordering för eleverna etc. Byrån, vars avsikt med denna åtgärd varit att bringa de målsmän som i detta fall önskade förbundets förmedling i kontakt med lämplig person i Mentone, anser härmed sitt åtgörande i saken avslutat.

Det är tydligt, att missförhållanden rått vid pensionen, dock torde de anklagelser, som framställts i pressen vara överdrivna och i vissa fall sakna all grund. Närmare kännedom om förhållandena väntar man erhålla genom konsulatsrapporten till utrikesdepartementet, vilken vid tiden för Herthas pressläggning ännu icke föreligger.

De självförsörjandes bostadsproblem.

Bostadsfrågan är det stora problemet för litet var. Mest svårlöst ställer det sig för de många med begränsade inkomster. Bland dessa finns en kategori, som givetvis har det alldeles särskilt svårt, de självförsörjande kvinnorna i pensionsåldern. Ytterst ringa är den summa i vanliga fall, som de ha att leva på, och mindre än någonsin räcker den i dessa tider med de uppdrivna levnadsomkostnaderna.

Det är med tanken fäst på dessa förhållanden som en plan väckts på att bygga ett hem i Stockholm för självförsörjande bildade kvinnor, som nått

den ålder att de lämnat sin tjänst. Man tänker sig hus med minst 100 enkelrum, vart och ett med tambur, garderob och kokvrå, som skulle uthyras till ett pris av omkring 500 kr. pr rum, inklusive värme. Byggnaden skulle dessutom innehålla matsal, där hyresgästerna skulle intaga sina middagar, samt ett par samlingsrum och rum för personal och ekonomiavdelning, möjligen också en sjukavdelning med sköterska. Villkoren för att bli hyresgäst skulle vara att den sökande innehåft praktisk anställning i Stockholm och varit mantalsskriven här eller i Stockholms län under ett visst

antal år samt uppnått minst 50 år. Kan-ske skulle också en viss årsinkomst eller några ekonomiska garantier fordras.

Men för att få detta till stånd kräves kapital. Förslagsställarna tänka sig att intresse för företaget skulle kunna väckas hos stora bolag, banker, försäkringskontor och liknande firmor, som använda kvinnlig arbetskraft i sin tjänst. Om man tänkte sig att exempelvis 20 firmor eller enskilda skänkte en summa av 5,000 kr., hade man redan en grundfond av 100,000 kr. Sedan kunde man tänka sig att ett aktiebolag bildades, med aktier lydande å 100 kr., och att ännu i arbete varande självförsörjande kvinnor inbjödos att teckna aktier.

Som var och en vet är tiden föga lämplig för byggnadsföretag, arbetskostnader och andra kostnader äro ju så onaturligt uppdrivna. De som kastat fram planen mena dock att förhållandena äro så olidliga, att något måste göras för att hjälpa den kategori av kvinnor, som här nämnts och som har det så oöverbinnerligt svårt, särskilt på grund av bostadsförhållandena. Man vädjar därför till allmänhetens intresse för saken, och personer som önska närmare upplysningar torde vända sig till fröken Anna Josephson, Nybrogatan 46—48, eller fröken Walborg Lagerwall, Birgerjarlsgatan 5, Stockholm.

Notiser från bokvärlden.

Den befriade kärleken av *Elin Wägner*. Albert Bonniers förlag.

I *Åsa-Hanna* var det så gott som en ny Elin Wägner som mötte oss. *Norrullsligans*, *Pennskaftets* och övriga böckers snabbt iakttagande, kvicktungade och aktualitetsroade författarinna visade där ett nytt själsansikte. Bortvänd från dagens människor, som det komplicerade sociala nutidslivet jäktar kring i sin virvel, hade Elin Wägner sökt sig in bland allmogens tunga, långsamt levande folk. Bland dem hade hon framför allt korat sig en, hos vilken hon lät det andliga livet bryta sig i het och lönlig kamp. Inåt, i fördjupat mänskostudium gick hennes väg.

Den befriade kärleken hör till den del av Elin Wägners författarskap, som *Åsa-Hanna* uppenbarade. Visserligen rör hon sig åter bland män-

skor, som stå mitt uppe i det moderna livet, men det är ned i deras inre djup hon pejar och där skapas deras livsöden om — med krigets olycksdigra och omedelbara verkningar som den yttre påstöten.

Så högt som i *Åsa-Hanna* har författarinnan inte nått med denna bok. Huvudmotivet kunde lyckligare utformats. Men det livsallvar i djupaste mening, som fyller den förra boken, återfinnes här lika äkta, och om även ingen så starkt levande mänska som *Åsa-Hanna* här möter en, träffar man på ypperliga, säkert tecknade gestalter av fullt originellt kynne. Mikaela, en sorts Mathilda Wrede, är en, Dorkas, den nitiska själafrälserskan, en annan. Det kan inte hjälpas att de två huvudpersonerna, Filip och Andrea, verka något bleka vid sidan av dessa. Omvändelseprocessen åter, då Andrea ledd av Dor-

kas starka hand som en hypnotiserad till sist viljelöst glider in i de utvalda och frälsta Guds barns krets, har det verkliga fulla trovärdighet, och det ruelsefyllda frälsningsmötet, med bakgrund av Apokalypsens Gud, är något rent mästerligt.

Elin Wägner har åter i denna bok visat sig besitta ett finare gehör än flertalet svenska skribenter. Hennes stil närmar sig det levande språket till den grad att Chronsoughs trogna elever bli upprörda och undra om detta skall vara svenska. Det är verkligen nutids-svenska, den naturliga språkformen för en nutidsroman.

E. K.—N.

Det törstande folket av Gertrud Almqvist. Hugo G. bers förlag.

Det är åtta år sedan *Boken om Erland Höök* kom ut. Minst av allt tänkte man sig att den som givit ett sådant prov på skildringskonst skulle under en följd av år saknas bland producerande författare. Man såg sig om efter Gertrud Almqvist, men hennes namn syntes inte i bokmarknaden.

Nu har den nya boken kommit.

Det första, ögonblickliga intrycket är att hon inte glömt bort att skriva, skriva väl som hon hade den lyckliga gåvan att göra, och medan man erkännansamt konstaterar detta, fångas man in av bokens blodiga allvar. Gertrud Almqvist leker inte i sitt författarskap. Här lyfter hon på förlåten till de gåtfulla djupen i mänskans innersta, där den avgörande livskampen utkämpas — kroppens och själens alltid förnyade, alltid lika oerhörda strid mot varandra.

Till sist och ytterst blir detta för Gertrud Almqvist en brottnings mellan mänskan och Gud. Med mästarhand tecknar hon en världsfrånvänd och världsfientlig trosriktnings bekännare, som lägga sitt fördömande mått på varje jordisk glädjeönskan eller världsligt begär. Under denna åskådningens tvång

går en ung kvinna, som drivits upp till ett överhettat religiöst-asketiskt liv utan att känna sig själv, in i det martyrium som hennes väsens tudelning bestämt henne för.

Förf. har inte ryggat tillbaka för den mest våldsamma motsatsställning i Anna Karelius' natur. Det är inte utan att man frågar sig om den är fullt trovärdig till denna grad. Under dessa betingelser är det emellertid som hennes vändfyllda öde kan fullborda sig så som förf. tecknar det.

Gertrud Almqvists bok är inte för dem som vilja ha det gott och behagligt. Hon tvingar läsaren ut på ett svindlande bräddjups brant och begär att han skall blicka ned i djupet. Hon går långt, mycket långt i ingående skildring av ting som oftast slöjas över. Men det är intet sensationsskriveri, det är en hand som med bestämd avsikt för dissektionskniven djupt ned i den sjuka punkten.

Meningarna kunna dela sig i fråga om huruvida förf. själv stått över sitt ämne så att hon fullt konstnärligt behandlat det. I ett torde man kunna vara överens. Att Gertrud Almqvist medryckande starkt rört vid en fråga som ingen mänska med allvar och djup i sin själ lättvindigt kommer undan.

E. K.—N.

Sälarnas hämnd. Roman av Louise Stenbock f. Mörner. Hugo Gebers förlag.

Louise Stenbock har hittills rört sig med gamla familjepappers skatter. I gömda dagboksanteckningar och brevbuntars bikt har hon funnit kompletterande material till egna barndomsminningar och den muntliga släktkrönikan och av detta skapat framgestalter från en gångens tid.

Nu finner man den i familjearkiven och på de gamla herrgårdarna hemvana författarinnan förtrogen med skärgårdsfolkets karga liv och särpräglade lyn-

nen. Sälarnas hämnad är inte en bok som fabricerats vid skrivbordet genom omstuvning av andras verklighetstroga eller hopdiktade skildringar av en mer eller mindre pittoreskt uppfattad fiskarbefolkning. Det är skärgårdens egen atmosfär i Louise Stenbocks bok, och männen och kvinnorna ha det verkliga skärgårdsfolkets drag, med märke av den kamp för liv och bärgning, som de uthålligt segt fresta på mot hav och stormar.

En viss knapphet eller rättare osmidighet i berättarmaneret kan, inte utan skäl, föranleda en anmärkning på bristande genomarbetning av stilen. Skildringens äkthet och inneboende liv är emellertid compensationen härför. En virtuosmässigt skriven bok är långt ifrån alltid den angenämare bekantskapen. I sin något egensinniga kärvhet har Louise Stenbocks bok det oförytterliga värdet av något iakttagande sett och starkt känt. Här finns de yttersta skäreus fiskarfolk, envetet och hårt, vidskepligt och trotsigt, starkt i ont och gott och slutet för tidens nymodigheter. Mellan dessa, mängden, också en man och en kvinna med vaknande känning för något av det nya som lever i tiden bortom deras skär och kobbar. Omkring det hela, havet, brusande och skummande i storm eller solblankt glänsande i stiltje och vaggande dymning, samt sälarna, de gåtfulla, underligt klagande djuren, som klubbas till döds ute vid bådarna när jakten går lös.

Den kärlekshistoria som binder samman händelseförloppet i boken har författarinnan lyckligen räddat undan all sentimental anstrykning. Karls och Lenas bristande öde är som med naturnödvändighet betingat av den plats där de sätts in i världen. Havet rådde över dem.

E. K—N.

Stor-Mor i Dalom av *Aivva Uppström*. J. A. Lindblads förlag.

Aivva Uppström, som redan i sin för

några år sedan utgivna bok "Till Österland" visade sig i besittning av mycken fantasi och en aktning svärd förmåga att intränga i gångna tiders liv, förflyttar oss i sin sista bok till 1600-talets stormfyllda dagar. Bokens hjältinna är nämligen Margareta Bure, först gift med den myndige prosten Terserus i Leksand och efter hans död maka till efterträdaren, prosten Troilius, samt av dalallmogen kallad "Stor-Mor i Dalom" på grund av sitt rådiga och moderliga sinne.

Margareta Bures historia utgör ett tacksamt motiv för en historisk skildring, och Aivva Uppström förstår att meddela åt läsaren något av sitt eget synbara intresse för skildringens föremål. Det vilar en poetisk stämning över bokens första del, och man följer även den älskande, hårt prövade kvinnan med sympati och deltagande. När det gällt den tidshistoriska färgen över skildringen, märkes väl här och var en viss osäkerhet, t. ex. i de inflätade visorna, men över huvud taget gör boken även i detta avseende ett ganska gott intryck. Den långa avdelningen om Elov Terserus' ödemarksvandring och frieri verkar som en svaghet i kompositionen, i synnerhet som ödemarksstämningen ej är i högre grad utnyttjad. Men trots dessa smärre invändningar förtjänar boken att anbefallas som en god och fängslande läsning särskilt för de unga.

F. E—A.

Vår Tid. Årsbok utgiven av *Samfundet De Nio*. Svenska Andelsförbundet.

De Nios årsbok har kommit i sin fjärde årgång och i sin kända värdade utstyrrelse.

Att få en publikation som denna att helt motsvara sin uppgift torde ha sina svårigheter. Tiden i sina skiftande aspekter fångas inte lätteligen in, inte ens där uppgiften huvudsakligen begänsas till den speglings litteratur

ger. Den blir alltid för vid att kunna fyllas.

Vår Tid ger i ett och annat avsnitt den tidsgenomblick som åsyftas. Främst måste härvid nämnas Klara Johansons innehållsmättade essay *Revolution och litteratur*, en konstnärligt sammanhållen analys av det inre sambandet mellan de senaste årens tyska diktning och den stora tyska rikskonvulsionen. Dansk kynne, sådant det förmedlas oss genom de moderna danska lyrikerna, har John Landquist tecknat. Ellen Keys kring Romain Rolland sammanförda utläggning av "den äktfranska andan" har däremot en personlokaliserad ton — om man så får uttrycka det. Det samma kan även sägas om Erik Hedéns förträffliga Knut-Hamsun-studie. Rolf Nordenstreng lämnar i en längre uppsats en översikt av samtliga isländska skaldar och författare under de senaste 70—80 åren.

Återigen med grepp in i vår tid komma Marika Stjernstedts och Frigga Carlbergs båda bidrag, det förra med sin klara, kloka utläggning av vart pacifismens vägar nu måste leda — till arbete, i stället för krig —, och den senare med sin praktiska hänvisning på i vilken riktning uppfostrargärningen bör gå.

Av övriga uppsatser må här till sist nämnas Sigrid Leijonhufvuds finskrivna essay om Carl Gustaf Tessin som brevkonstnär och Viktor Almqvists ord till Ellen Key på hennes sjuttioårsdag.

E. K.—N.

Folkskolans Barntidnings julpublikationer.

Nu som alltid går Folkskolans Barn tidning i spetsen i fråga om de årliga jultidningarna och julböckerna för barn. Främst bland dem alla står sago spelet *Vinden, Vågen och Prin-*

sessan med text av Magda Bergquist, teckningar av Annika Öman och musik av Alice Tegnér — en trio, representerande några av våra allra bästa namn på var sitt område. När man läser första scenen i sago spelet, tycker man sig nästan förflyttad till sina egna barnår, då Topelius' "Läsning för barn" utgjorde ens käraste lektyr. Den finske skaldens påverkan är nämligen alldeles ovedersäglich, men varför inte låta sig påverkas av de gamla barnförfattarnas ännu oöverträffade skrivsätt, då originaliteten i alla fall ej fattas? Annika Ömans teckningar förhöja ytterligare intrycket av den livfullt berättade, fantasirika sagan med dess vackra tendens. Några av dem äro alldeles förträffliga, t. ex. den stilfulla torgbilden i första scenen och den i fråga om teckning och färgverkan ypperliga teckningen av prinsessan på bälet. Alice Tegnér's vaggvisa är en liten pärla.

I Julklappen märkes särskilt den stämmingsfulla juldikten av Magda Bergquist, Louis Moes roliga trolltyper, den vackra berättelsen om "Jan Lars' unghäst" och Annika Ömans trevliga omslagsteckning.

Främst i *Guldslottet* står Magda Bergquists saga "Stenen i julbrödet". Lillemors trollhistoria i "Rosengull" är särdeles pigg, med — eller i trots av — sin tydliga moral, "skomakare bliv vid din läst". Elias Grips julhistoria är oändligt många gånger varierad, men kanske behöver det just nu särskilt väl inskärpas att ärlighet varar längst.

Om "Tummetott", "Gullebrand", "Trisse" och "Lilleputt" kan i korthet sägas att de äro vackra och innehållsrika för sitt låga pris. Maj Lindman-Jans vackra teckningar ge ett ökat behag åt, de sagor hon illustrerat.

F. E.

En bok om Ellen Key. Albert Bonn ers förlag.

Boken om Ellen Key har kommit oss tillhanda som vårt häfte går i press. Det är därför endast tid att här nämna att den kommit till för att en del av Ellen Keys beundrare och vänner skulle på hennes 70-årsdag få bringa henne sin hyllning och frambara sin vördnad och tillgivenhet. Det höyes föremålet att denna hyllning fått en internationell karaktär. Mellan de svenska namnen: Selma Lagerlöf, Anna Lenah Elgström, Elin Wägner, Frida Stéenhoff, Sigrid Elmblad, Hjalmar Söderberg, Helena Nyblom, Ada Rydström finner man även kända utländska: Georg Brandes, Romain Rolland, Helene Stöcker, Havelock Ellis, Verner Söderhjelm och sist Madeleine Z. Doty, som skriver om Ellen Key med amerikanska ögon.

Bokens utgivare äro Anna Lenah Elgström, Naima Sahlbom, Frida Stéenhoff och Elin Wägner.

Insända böcker.

P. A. Norstedt & Söner: **Lycopæer** av **Henrik Pontoppidan**. Tredje delen. Översättning av Anna Ljunghberg. — **Sagor** av **Måtha Eckhoff** Illustrationer av **Margareta Cederchiöld** — **Mathilda Orozco**. Söderländskan i Norden. En livsbild tecknad av **Robert Montgomery-Cederhielm**. — **Esaias Legnés samlade skrifter** Ny kritisk upplaga kronologiskt ordnad utgiven av **Ewa t W anner** och **Fredrik Böök**. Andra delen 1808—1816.

Albert Bonnier: **Under askan**. Roman av **Ernst Lundquist**. — **R rikets runor**. Bohuslänska berättelser från urtid till nu id

av **Fredrik Nycander**. Andra delen. — När **Peik** skulle göra sin lycka av **B rbra Ring**. Översättning. — **Peik** av **Borbra Ring**. Översättning av **Ragnar Schildt**. Andra upplagan. — **Pukes dal**. En saga av **Adolf Johansson**. Andra upplagan. — **Hemmet på U fva** av **Mathilda Mailing** — **Modern** av **Ernst Ahlgren** och **Axel Lunvegård**. (Samlade skrifter av Ernst Ahlgren. Femte bandet.) — **Den befriade kärleken**. Roman av **Elin Wägner**. — **Den fasta pu kten** Roman av **Erhard Bäckström**. — **Rabbens dagbok** av **Borbra Ring** Översättning. — **Fosterbröder**. Roman från Islands landnamstid av **Gunnar Gunnarsson** Översättning av **Wahlborg Hedberg**. — **B rgitte** av **Emilia Fogelklou**. — **En bok om Ellen Key**.

J. A. Lindblad: **En arbetets man**. James A. Garfield. Levnadsteckning av **Elias Grip**. — **Kvinnor som äldras**. Några råd av **Anna Norælius**. — **Inger Skram**. Roman av **Jeanna Osterlahl** — **Vid slott och sund** Intryck och livsbilder av **Cecilia Bååth-Edolmberg**. — **Den lille väpraren**. Sagor och berättelser för barn av **Runa**. Andra upplaga. — **Om rashygien**, dess förutsättningar, mål och medel av **J. V. H. Hultcrantz**. — **Stor-Mor i Dalom**. En kvinnlig livsbild från sexhundratalet. Berättelse av **Aiwa Uppström**. — **Johan Olof Wallin**. En livsbild av **Elias Grip**. — **U g arbetare** av **Michael Fairless** Översättning av **Hugo Hultenberg**.

Hugo Geber: **Älarnas hämnd**. Roman av **Louise Stenbock** f. Mörner. — **Det törstande folket** av **Gerrit Amqvist**.

Wahlström & Widstrand: **Filosofi och vetenskap** Ett orienteringsförsök av **Alf Ahlberg**. — **En ackarunge** av **Esther Blenda Nordström** — **Erik Gusav Geijer** som musiker av **Tobias Norlind**. — **Sonetternas bok** av **Ernst Cson Bredberg**.

Svenska Andelsförlaget: **Det andliga riktsläget och kyrkan**. Några inlägg. Del I, II o. III. — **Det dagas**. Roman av **Lily Heber**. — **Vår tid**. Årsbok utgiven av **S. mfundet De Nio**. Fjärde årgången.

KAFFE- och TÉSÄRVISER
 STÖRSTA URVAL HOS

A.-B. BRISING & FÄGERSTRÖM
 24 REGERINGSGATAN 24
 STOCKHOLM

Nordiska Kristallmagasinet

Rikstelefon 307 54 71 Drottninggatan 71 Allm. Telefon 64 93

SERVISER och KARAFFER | SKÅLAR och JARDINIÉRER
 från de finaste till de enklaste | samt
 HUSHÅLLSGLAS M. M. | ANDRA FANTASIARTIKLAR

Blomg'as, finslipade och enkla, rikt urval

Permanent utställning av färdiga och på-
 började arbeten samt material. Råd vid
 inredning av våningar m. m.

Undervisning

i italiensk spets- och annan konstöm.
 Ständigt på lager därtill hörande material.

Svensk, fransk och böhmisk spetstråd ständigt på lager.

A.-B. NORDISKA KOMPANIET, Textilavdelningen.
 THYRA GRAFSTRÖM 1:1 STOCKHOLM

FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDETS — SJUKKASSA — *för bildade självförsörjande kvinnor*

Expeditionen: KLARABERGSGATAN 48 "

OBS.! Öppen endast tisdagar kl. $\frac{1}{2}$ 11— $\frac{1}{2}$ 1, fredagar $\frac{1}{2}$ 3— $\frac{1}{2}$ 4. OBS.!

Tidskriften HERTHAS

annonspriser: netto.

Ruta om åttondels sida: 65×50 mm.	Ruta om fjärdedels sida: 65×101 eller 131×50 mm.	Ruta om halv sida: 131×101 el. 65×204 mm.	Hel sida: 131×204 mm.
1 gång Kr. 6:25	1 gång Kr. 11:—	1 gång Kr. 20:60	1 gång Kr. 38:50
5 gånger 27:80	5 gånger 49:50	5 gånger 95:—	5 gånger 174:60
10 53:75	10 96:25	10 185:60	10 336:85

En populärvetenskaplig tidskrift av högsta rang!

VETENSKAPEN och LIVET

"En utmärkt tidskrift". (N. D. A.)

"En trevlig populärvetenskaplig tidskrift." (D. N.)

Årg. 1919. 6 häft à 2:25.

"En bra populärvetenskaplig tidskrift." (G. M. P.)

"Ett innehållsrikt vetenskapligt magasin." (A. B.)

HUGO GEBERS FÖRLAG.

H E M T R E V N A D

Praktisk tidning för hemmet utgiven av Fredrika Bremer-Förbundet.

Redaktör: *Fanny Erenstierna.*

Utkommer under 1920 med 24 åttasidiga n:r. Prenumerationspris: helt år kr. 2:50, halvår kr. 1:40, kvartal kr. 0:80. Prenumeration sker å posten.

Innehåller berättelser, poem, levnadsteckningar, religiösa, etiska och sociala uppsatser, artiklar i diverse ämnen samt en rikhaltig praktisk avdelning.

Inbunden årgångar för 1917 kr. 2:— och för 1918 kr. 2:50 pr exemplar.

EN EKONOMISK HUSMODER
BORTSLÖSAR ICKE I ONÖDAN

EN KRONA HIT...

EN KRONA DIT...

SVEA VÄXT

BLIVER - EN GÅNG PRÖVAT - SEDERMERA
HENNES FAVORITSMÖR.

Liksom även **SVEA GRÄDD**
för bordet, stekning och bakning.

Samma oöverträffade kvalitet som före kristiden.

Stockholms Enskilda Banks

Notariatavdelning

mottager till förvaring och vård under bankens
garanti enskilda personers och kassors värdehandlingar.

Kungsträdgårdsgatan 8.

Telefoner: Riks och Allm. Namnanrop.

Notariatavdelningen åtager sig:

a) i fråga om **inteckningar och andra skuldebrev** att inkassera räntor och uppsagda kapitalbelopp samt ombesörja förnyelse av inteckningar och reverser;

b) i fråga om **obligationer** att i god tid underrätta deponenten om gjorda utlottningar och lämna förslag till placering av det ledigblivna kapitalet samt att på förfallodagen förete obligationer och kuponger till inlösen;

c) i fråga om **aktier** att inkassera kuponger och ombesörja utbyte av aktiebrev, när sådant ifrågakommer.

Inkasserade medel kunna efter deponentens önskan antingen hämtas i Notariatavdelningen eller insättas å bankräkning i Stockholm eller annorsädes eller också försändas till deponenten per post.

Prospekt och närmare upplysningar kostnadsfritt.

I N N E H Å L L.

Kvinnornas internationella fredsarbete.

De självförsörjandes bostadsproblem.

"Rädda barnen". Av *Ellen Klemar*.

Göteborgs kvinnliga studiehem.

Fredrika Bremer-Förbundets stipendieverksamhet.

Flickpensionen i Mentone.

Fleetwoodska fonden.

Notiser från bokvärlden.

Firma Selma Hägglund

PARFYM-MAGASIN

38 HAMNGATAN 38

.. STOCKHOLM ..

Allm. Tel. 84 07 Riks Tel. 23 57

Fördelaktigaste Priser

Tyger, Siden -- Sammet,

Trikövaror, Sybehör --

Skodon m. m. m. m.

SVENSKA VARHUSET

37 ST. NYGATAN 37 - 54 DROTNINGG. 54

1 tr.

1 tr.

D:r Elin Beckmans Hettluftsinstitut.

**Hettluft, Diatermi, Massage och
Sjuktgymnastik.**

Behandling av *reumatism, gikt, nervsmärtor,
frostskador, vissa ledutgjutningar och ledstelheter*
samt börjande *äldersdomsbrand*.

Barnhusgatan 12. Vard. $\frac{1}{2}$ 3-4.

Rikst. 105 52.

A. T. Br. 45 52.

ANNONSER

för *HERIHA* upplagas av
fröken Ingeborg Berg-
ström, Östermalmsg. 31.
Rikst. 37 84 Rikst. 97 83